

IZ SVETA TIŠINE

Letnik XLV, št. 3 | marec 2025 | ISSN 1318-1394

Kako do slušnega aparata

Slovenska reprezentanca gluhih v futsalu

Državno prvenstvo gluhih v šahu

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in
naglušnih Slovenije | Drenikova
24, Ljubljana | T: 01 500 15 00 |
i: www.zveza-gns.si

V. d. urednice: Aleksandra
Rijavec | **Uredniški odbor:**
Valerija Škof, Saša Letonja,
Maja Vilar | **Jezikovni pregled/**
lektorica: Veronika Ciglar |
Oblikovanje in prelom: Artmedia
| **Tisk:** Tiskarna DTP | Izdaja v
nakladi 3.700 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravice
do objave, neobjave, krajšanja ali
delnega objavljajanja nenaročenih
prispevkov v skladu s
poslanstvom in prostorskimi
možnostmi. V posameznih
primerih mnenja posameznikov
ne izražajo mnenja in stališč
uredništva in ZDGNS.
Nenaročenih besedil in fotografij
ne vračamo. Anonimnih ali
žaljivih prispevkov ne
objavljamo. Ponatis celote ali
posameznih delov glasila je
dovoljen le s pisnim privolenjem.

Glasilo je brezplačno in v javnem
interesu. Na podlagi 8. točke 42.
člena Zakona o davku na dodano
vrednost (UL RS št. 104/2024) ni
zavezano plačilu DDV-ja.

Obvestilo uredniškega odbora

V začetku meseca marca je bil v mali dvorani Državnega zbora RS posvet Bogastvo vključujoče družbe, s katerim smo prvič obeležili dan inkluzije. Posvet je podprla predsednica Državnega zbora RS. Na posvetu je bil predstavljen video spot Izstopimo iz okvirjev – dan, ko stopimo iz okvirjev in presežemo meje predsodkov. Video spot skozi umetnost na poseben način prenaša močno sporočilo o pomenu enakih možnosti za vse.

Vlada je dan inkluzije razglasila z namenom ozaveščanja o pomembnosti vključevanja vseh posameznikov v družbo ne glede na njihove osebne okoliščine. Na omenjenem posvetu so strokovnjaki iz različnih področij poudarili, da vključevanje ne koristi le posameznikom, temveč celotni družbi, saj spodbuja solidarnost, razumevanje in spoštovanje razlikosti.

Kot spremljevalna dejavnost je pred parlamentom potekal eksperiment V vključenosti je ključ. Eksperiment je potekal pod okriljem iniciative Prispevaj.kretnjo, ki je nastala v sodelovanju med Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije ter družbo Mastercard. Postavljena instalacija je ponudila več kot zgolj vizualno izkušnjo. S premišljeno zasnovanim eksperimentom znotraj mobilnega objekta so mimoidoče spodbujali k razmisleku o vlogi vsakega posameznika pri soustvarjanju vključujoče družbe.

Če bi hoteli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste prisrčno vabljeni, da ga pošljete na elektronski naslov urednistvo@zveza-gns.si in ga obogatite s slikovnim gradivom v obliki priponke k prispevku. Vsa besedila so pred objavo lektorirana, zato vas prosimo, da so poslana v Wordovi obliki, izjema so različna vabila, diplome, dopisi, priznanja. Ob fotografiji mora biti naveden avtor fotografije.

Aleksandra Rijavec (v. d. urednice)

Popravek:

V januarski številki glasila Iz sveta tišine je bilo v prispevku Pregled pomembnejših aktivnosti ZDGNS v letu 2024 napačno navedeno, da je Janez Slatinšek prejel Bloudkovo priznanje. Pravilna navedba je, da je Janez Slatinšek prejel Bloudkovo plaketo. Uredništvo se opravičuje za napačno naveden podatek.

Kazalo

S sekretarjeve mize

Aktualno

- 11** Kako do slušnega aparata
- 17** Ugodnosti in finančne spodbude za zaposlovanje invalidov

Kultura

- 19** Načrtovani kulturni projekti v letu 2025

Šport

- 20** Predlog izvedbe državnih prvenstev gluhih za leto 2025
- 21** Slovenska reprezentanca gluhih v futsalu
brez uvrstitve na EP 2026
- 27** Državno prvenstvo gluhih v šahu 2025

Iz naših društev

- 39** V spomin

S sekretarjeve mize

Dan inkluzije: Posvet DZ RS in ZDGNS Bogastvo vključujoče družbe

Predsednica DZ RS in ZGDNS sta ob prvi obeležitvi dneva inkluzije organizirala posvet v DZ na temo: Bogastvo vključujoče družbe. Pester program in navdušujoči nagovori ter razprava so pokazala, da še kako potrebujemo tak dan v tako nemirnem svetu.

Fotografiranje podpornikov in pobudnikov dneva inkluzije s predsednico DZ

Predsednica DZ je vse podpornike in pobudnike povabila k skupnemu fotografiranju.

Iniciativa Prispevajkretnjo.si – V vključenosti je ključ

Sočasno s posvetom v DZ je bila v sodelovanju z družbo Mastercard izvedena instalacija z vizualno izkušnjo, ki je mimoidoče spodbudila k razmi-

šljanju o vlogi vsakega posameznika pri soustvarjanju vključujoče družbe.

Video spot ZDGNS Praznujmo brez poka

ZDGNS je producirala poseben video spot, ki nagovarja javnost, naj ne uporablja pirotehničnih sredstev in prikazuje škodo, ki jo pirotehnika povzroča vsem, predvsem otrokom in živalim. Video spot se je vrtel na TV Slovenija, lokalnih televizijah in mestnih avtobusih v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Video spot ZDGN Dan vključujoče družbe

ZDGNS je producirala poseben video spot, ki javnost osvešča o pomembnosti vključevanja in omogočanja dostopnosti do objektov, informacij in komunikacij. V sodelovanju z Narodno galerijo Ljubljana je spot podaril tudi možnost vključevanja invalidov v kulturnih ustanovah. Video spot se je vrtil na TV Slovenija, lokalnih televizijah in mestnih avtobusih v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Video spot V vključenosti je ključ

Agencija Povem v sodelovanju z družbo Mastercard in ZDGNS je producirala poseben video spot o pomenu vključujoče družbe in dostopnosti za gluhe in naglušne. Spot se vrti na številnih domačih in mednarodnih festivalih in prispeva k opolnomočenju družbe o gluhoti in naglušnosti.

Kvalifikacije gluhih v futsalu za EP

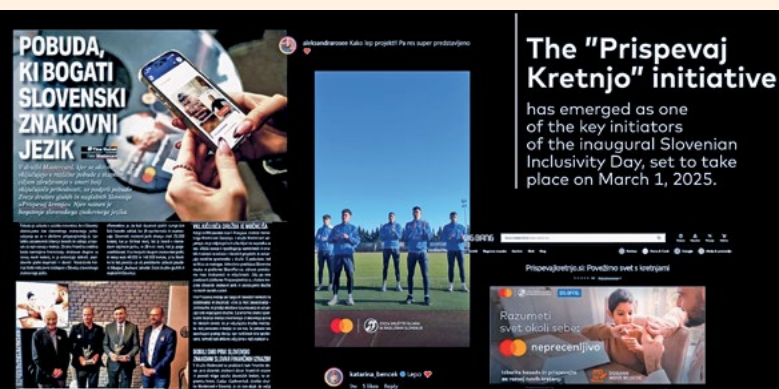

Ekipa gluhih v futsalu je napadala priložnost za uvrstitev na EP v futsalu. Žal jim v močni konkurenci ni uspelo, zagotovo pa imamo v ekipi kar nekaj izjemnih mladih igralcev, s katerimi se lahko v prihodnje gradi reprezentanca gluhih v futsalu.

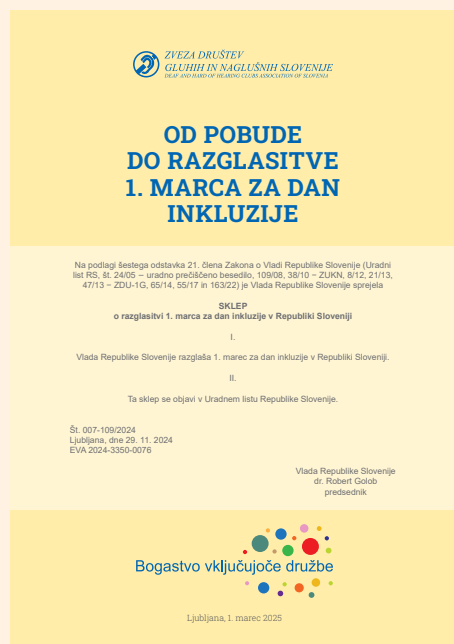
Gluhi športnik leta 2024

V prostorih ZDGN je ŠZGS s predsednico Sabino Hmelina izvedla podelitev priznanj najboljšim športnikom in športnicam ter najboljšemu društvu za športne dosežke v letu 2024. Iskreno čestitamo atletinji, šahistu, košarkarjem 3x3 in društvu Auris za plodno športno delo.

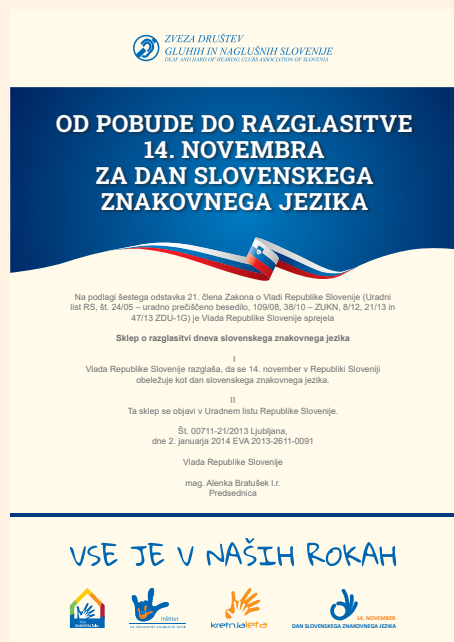

Zbornik ZDGNS Od pobude do razglasitve dneva inkluzije

ZDGNS je izdala zbornik ob dnevu inkluzije, ki opisuje potek dogodkov od ideje do razglasitve dneva inkluzije.

Zbornik ZDGNS ob 10. obletnici dneva SZJ Od pobude do razglasitve dneva SZJ

ZDGNS je izdala zbornik ob dnevu inkluzije, in sicer o razglasitvi dneva slovenskega znakovnega jezika, ki predstavlja zgodovinski dogodek, od pobude do razglasitve dneva SZJ ter hkrati vključuje obeležitve dneva SZJ zadnjih desetih let.

Mednarodni dan sluha: Okrogla miza Poskrbimo za svoja ušesa in sluh

OKROGLA MIZA

POSKRIBIMO ZA SVOJA UŠESA IN OBVARUJMO SVOJ SLUH

V sredo, 26. 2. 2025 ob 16.30, vas vabimo na Center za sluh in govor Maribor (Vinarska ulica 6, Maribor).

Na Okrogli mizi bomo spregovorili o vplivu sluha na naše vsakdanje življenje in možnostih kako lahko sami poskrbimo za dober sluh v prihodnosti.

	Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., spec. otorinolaringologije, Klinika za ORL, kirurgije glave in vratu, UKC Maribor		Matjaž Juhart, sekretar ZDGNS
	Katja Gobečnik, spec. klin. logopedije, Center za sluh in govor Maribor		Darja Pejč, dipl. delovna terapevтка, uporabnica polževega vesadka
	Franci Urankar, direktor AUDIO BM		Izr. prof. dr. Matjaž Debevc, uporabnik slušnega aparata

Center za sluh in govor Maribor je ob dnevu sluha organiziral okroglo mizo z gosti, na kateri smo tudi predstavniki ZDGNS poudarili pomen sluha, skrb za manj hrupno okolje in kako lahko sami poskrbimo za dober sluh v prihodnosti.

Mednarodni dan PV: Izobraževanje ZDGNS Polžek povezuje

Ob mednarodnem dnevu polževega vesadka smo organizirali spletni seminar z naslovom Polžek povezuje, ki je bil namenjen učiteljem, vzgojiteljem,

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Spletni seminar: POLŽEK POVEZUJE**Osnove informacije o dogodku:**

Datum dogodka: 6. 3. 2025, od 13.30 do 15.00

Dogodek bo potekal preko spletne platforme ZOOM

svetovalnim delavcem, staršem in vsem, ki pri svojem delu srečujejo otroke z izgubo sluha.

**Mednarodni dan maternih jezikov:
obisk ZDGNS na British School
v Ljubljani**

Ob dnevu maternih jezikov smo obiskali otroke in učence na britanski šoli v Ljubljani, kjer pouk poteka v angleškem jeziku. Z velikim navdušenjem so spoznali gluhotu, naglušnost in znakovni jezik.

**Kulturni praznik:
Svetlana Makarovič in sluh**

Ob državnem kulturnem prazniku smo pripravili posebno oddajo s Svetlano Makarovič, ki se sooča z izgubo sluha.

Dan žena: Menta in Pozitivna psihologija za gluhe in naglušne

Ob dnevu žena smo pripravili serijo video prispevkov z različnimi temami za duševno zdravje žensk, opremljenih s tolmačem in podnapisi.

**Sestanek predsednikov zvez
naglušnih z EFHOH in EDF**

Jasna Urban, podpredsednica ZDGNS se je udeležila sestankov in usposabljanj ter ob teh dogodkih tudi nagovorila predstavnike EFHOH in EDF na temo prepovedi uporabe pirotehničnih sredstev in razglasitve dneva inkluzije tudi na evropski ravni.

**Dan inkluzije v šolah, vrtcih,
fakultetah, številnih nevladnih
organizacijah in tudi občinah**

Dan inkluzije so obeležili na številnih področjih od socialnega in inva-

lidskega varstva ter na različnih ravneh izobraževanja. Hkrati pa so nekatera društva skupaj z župani pripravila različne dogodke od dnevu inkluzije. Med mnogimi lahko izpostavimo tudi sodelovanje Društva AURIS in župana MO Kranj ob dnevu inkluzije in dnevu suha.

Svetovna zdravstvena organizacija in dan sluha z Darjo Pajk

Veseli nas, da je tudi svetovna zdravstvena organizacija prepoznala vlogo Slovenije in Darje Pajk, saj so ob dnevu sluha objavili poseben članek z Darjo Pajk, ki je med drugim tudi v upravnem odboru EFHOH.

Dan sluha in slovenska evropska poslanka

Slovenska poslanka evropskega parlamenta je gostila virtualno srečanje od dnevu sluha in izpostavila pomen skrbi za sluh in omejitev hrupa ter

pomen kvalitetnega življenja oseb z izgubo sluha.

Podpis pogodbe Ministrstva za kulturo in RTV SLO na pobudo ZDGNS glede sprotnega podnaslavljanja

Potekali so številni sestanki in pozivi ZDGNS k omogočanju 100 % sprotne- ga podnaslavljanja vseh vsebin na vseh programih TV Slovenija. Veseli nas, da bo Ministrstvo za kulturo financiralo malo več kot 1,2 milijona evrov za večjo dostopnost medijskih vsebin za gluhe in naglušne.

Prvi prenos seje iz DZ RS s sprotnimi podnapisi na RTV SLO

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Na pobudo predsednice DZ RS je RTV SLO omogočila prvi neposredni prenos seje iz DZ RS s sprotnimi podna-

pisi. Gre za pilotni projekt, kjer se lahko pojavijo odstopanja, vendar se sistem z umetno inteligenco hitro uči in bo ponujal vedno boljše podnapise.

V spomin Bogomilu Jakopiču

Presenetila nas je novica o smrti Boga Jakopiča, ki je močno zaznamoval področje gluhih in naglušnih predvsem na področju izobraževanja, glasila Iz sveta tišine in pisanja zgodovine o izobraževanju in drugih publikacij. Zagotovo gre za največjega avtorja po številu izdanih publikacij na področju gluhotе in naglušnosti. Z globokim spoštovanjem ga ohranjamo v spominu in izrekamo globoko sožalje soprogi, sinu in družini.

Sprememba zakona o Bloudkovih priznanjih za gluhe dobitnike olimpijskih medalj

Dolgoletni napor in aktivnosti ZDGNS in SZGS so obrodili sadove,

da so vsi gluhi olimpijci, dobitniki medalj na olimpijskih igrah, upravičeni do Bloudkovih nagrad in ustreznih finančnih nagrad.

Sprejem Predsednika Vlade RS za predstavnice invalidskih organizacij ob dnevu žena

Jasna Urban, podpredsednica ZDGNS, in Špela Rotar sta se udeležili sprejema pri predsedniku Vlade RS ob dnevu žena. Izpostavila je izzive, s katerimi se soočajo vse osebe z izgubo sluha in tudi ženske z invalidnostjo.

Brezplačni računalniški tečaj in tečaj uporabe pametnega telefona za starejše osebe z izgubo sluha

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije organizira:

- ▶ Začetni računalniški tečaj za starejše osebe z izgubo sluha
- ▶ Začetni tečaj uporabe pametnega telefona za starejše osebe z izgubo sluha

Računalniški tečaji so namenjeni vsem tistim starejšim osebam z izgubo sluha, ki se želijo naučiti osnovne uporabe računalnika vključno z uporabo elektronske pošte, svetovnega spleta, spletnega bančništva, uporabe video srečanj ...

Tečaj uporabe pametnega telefona so namenjeni starejšim osebam z izgubo sluha, ki se želijo naučiti uporabe video klica, aplikacije Viber, socialnih omrežij, mobilnega bančništva in uporabe ostalih aplikacij.

Tečaji bodo potekali s pristnostjo tolmača in uporabo slušne zanke.

**Na tečaje se lahko prijavite s prijavnico po pošti ali na e-naslov: hiša.zj@zveza-gns.si,
kjer lahko dobite tudi več informacij v zvezi z izvajanjem brezplačnih tečajev.**

Prijavnica na brezplačni računalniški tečaj in tečaj uporabe pametnega telefona za starejše osebe z izgubo sluha

Prijavljam se na brezplačni **začetni računalniški tečaj / začetni tečaj uporabe pametnega telefona** (ustrezno obkroži).

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Naslov:

Poštna številka in pošta:

Tel.:

E-naslov:

Tečaj SZJ želim obiskovati (kraj):

Status:

☐ gluh

☐ naglušen

☐ polžev vsadek

Kraj in datum:

Podpis uporabnika

Pravico imam slišati in razumeti

Kako do slušnega aparata

Slušni aparat je medicinski pripomoček, namenjen elektroakustičnemu nadomeščanju izgube sluha naglušnih zavarovanih oseb oz. zavarovanih oseb s težavami pri slušnem razumevanju s pomočjo ustrezne ojačitve zvoka. Slušni aparat ima oznako CE. Pri izdelavi in meritvi so upoštevani standardi po IEC 60118. Standardi slušnih aparatov morajo pokrivati vse stopnje izgube sluha.

Slušni aparat mora biti digitalen, in sicer večkanalni z najmanj šestimi kanali ali drugo tehnologijo, ki omogoča enake funkcionalnosti z možnostjo izbire vsaj dveh formul za prilagoditev slušnih aparatov. Sistem ojačanja mora biti prilagojen in pokrivati izgubo sluha zavarovane osebe.

Zavarovana oseba ima pravico do slušnega aparata za eno ali obe ušesi, če gre za enostransko ali obojestransko izgubo sluha, ki je z zdravlje-

njem ni mogoče izboljšati. Zavarovana oseba, ki ima pravico do aparata, ima pravico tudi do ušesnega vložka za ta aparat.

Zavarovana oseba, mlajša od 20 let, ima pravico do digitalnega SA, če ji omogoči pomembno boljši razvoj govora, razumevanje in sporazumevanje kot standardni slušni aparat.

Slušni aparat je opredeljen tudi cenovno, od 1. 11. 2023 znaša cenovni standard 450 €, za otro-

Ušesni vložek po meri

Pomemben del slušnega aparata je ušesni vložek (t. i. »olliva«), po katerem se zvok prenaša iz zaušesnega slušnega aparata v uho. Njegova ključna prednost izhaja iz njegovega prilaganja uporabniku – izdelan je po odtisu posameznega ušesa.

Obvezno zdravstveno zavarovanje krije tudi izdelavo slušnega vložka. Zavarovane osebe so upravičene do dveh različnih slušnih vložkov (za levo in desno uho).

Za prvo izdajo ušesnega vložka je potrebna naročilnica, za druge izdaje v trajnostni dobi slušnega aparata pa naročilnica ni več potrebna, temveč se oseba potem oglasi samo pri dobavitelju.

ke in mladostnike do 20. leta starosti je cenovni standard 850 €.

Standardni slušni aparati

Za standard velja aparat, ki omogoča zadovoljiv slušno rehabilitacijski učinek. Standardni pripomoček za sluh je zaušesne ali v-ušesne oblike. Obliko določi zdravnik specialist ORL in je odvisna od stopnje izgube sluha.

Dobavitelj mora zavarovani osebi najprej ponuditi slušni aparat, ki velja za standard – velja tako za zaušesne kot v-ušesne aparate. Standardni slušni aparat mora pokrivati vse stopnje izgube sluha. Če standardni aparat zavarovani osebi ne ustreza, mora podpisati izjavo, iz katere je razvidno, da želi doplačati za nadstandardni aparat, in koliko.

Nadstandardni slušni aparati

Zavarovana oseba se lahko odloči za nadstandardni slušni aparat, za katerega doplača do polne cene izbranega slušnega aparata. V primeru nakupa nadstandardnega slušnega aparata zavarovana oseba sama krije tudi ustrezni

delež stroškov za nadomestne dele in vzdrževanje, ko delež strokov preseže 50 % vrednosti vzdrževanja za standardni slušni aparat, enako velja tudi za popravila.

Pravica do zahtevnejšega slušnega pripomočka

Če standardni pripomoček glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe ne zagotavlja funkcionalne ustreznosti z vidika medicinske rehabilitacije, je oseba upravičena do ustreznjšega slušnega aparata. O upravičenosti do zahtevnejšega slušnega aparata odloča zdravnik specialist ORL. Iz izvida mora biti razvidno, katere lastnosti mora imeti slušni aparat zaradi medicinske rehabilitacije. Zavarovana oseba pošlje na ZZZS vlogo za odobritev funkcionalno ustreznega slušnega aparata, ki ji priloži izvid zdravnika specialista ORL in predračun dobavitelja.

Pravica do drugih medicinskih pripomočkov za sluh in govor

Poleg pravice do slušnih aparatov imajo zavarovane osebe pravico še do drugih medicinskih pripomočkov za sluh in govor, in sicer do apa-

rata za omogočanje glasnega govora in aparata za boljše sporazumevanje. Pravico do aparata za omogočanje glasnega govora ima zavarovana oseba s trajno izgubo možnosti govora, do aparata za boljše sporazumevanje pa pri enostranski ali obojestranski izgubi sluha, če ima odobren slušni aparat in če hodi v redno šolo do 15. leta starosti.

Ušesni vložek po meri

Ušesni vložek ali »oliva« je pomembni del SA, po katerem se zvok prenaša iz zaušesnega slušnega aparata v uho. Njegova ključna prednost izhaja iz njegovega prileganja uporabniku – izdelan je po odtisu posameznega ušesa.

Obvezno zdravstveno zavarovanje krije tudi izdelavo slušnega vložka. Zavarovane osebe so upravičene do dveh različnih slušnih vložkov (za levo in desno uho).

Za prvo izdajo ušesnega vložka je potrebna naročilnica, za drugo izdajo v trajnostni dobi slušnega aparata pa naročilnica ni več potrebna.

Kaj pomeni trajnostna doba slušnega aparata

Obdobje, po izteku katerega ima zavarovana oseba pravico do novega slušnega aparata v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, imenujemo trajnostna doba.

Trajnostna doba je odvisna od vrste pripomočka in starosti zavarovane osebe:

- ▶ za otroke do dopolnjenega šestega leta starosti – 2 leti;
- ▶ za otroke od 6. leta do dopolnjenega 15. leta starosti – 3 leta;
- ▶ za druge zavarovane osebe – 6 let;
- ▶ za zahtevne slušne aparate – 5 let.

Slušni vložek je sestavni del SA. Trajnostna doba ušesnega vložka:

- ▶ za otroke mlajše od 1 leta – 3 mesece,
- ▶ za otroke od 1 do 15 let – 6 mesecev,
- ▶ za otroke od 15 do 18 let – 2 leti,
- ▶ za starejše od 18 let – 3 leta.

7 korakov do prvega slušnega aparata

Za zavarovano osebo, ki prvič uveljavlja pravico:

1. Ko osebni zdravnik oceni, da zavarovana oseba potrebuje slušni aparat oz. bi bila do njega upravičena, jo napoti k pooblaščenemu zdravniku specialistu otorinolaringologu.
2. Ko otorinolaringolog ugotovi potrebo po slušnem aparatu (skupaj z izdelanim avdio-gramom), izda naročilnico za preizkus slušnega aparata, na kateri označi, da gre za izposojeno testnega slušnega aparata za obdobje (največ) treh mesecev.
3. Zavarovana oseba na podlagi naročilnice prejme testni slušni aparat pri dobavitelju, ki ima z ZZZS sklenjeno pogodbo. Dobavitelj izdelava tudi ušesni vložek.
4. Zavarovana oseba izbere ustrezni testni slušni aparat s pomočjo slušnega akustika, ki slušni aparat nastavi in zavarovano osebo navaja na uporabo aparata ter jo nauči z njim ravnati.
5. Ko akustik ugotovi, da se je oseba navadila na uporabo slušnega aparata in je z njim zadovoljna (od izdaje testnega slušnega aparata mora miniti najmanj 14 dni), izda potrdilo.
6. Zavarovana oseba se s testnim slušnim aparatom oglasi pri napotnem zdravniku otorinolaringologu, kjer opravi vaje s poslušanjem.
7. Otorinolaringolog z izdajo naročilnice za slušni aparat potrdi, da je bil s slušnim aparatom dosežen ustrezen slušno-rehabilitacijski učinek. V primeru, da zavarovana oseba s testnim slušnim aparatom ni dosegla ustreznega slušno-rehabilitacijskega učinka, ji otorinolaringolog ne izda naročilnice za izdajo, testni aparat pa je zavarovana oseba dolžna vrniti dobavitelju.

Način izdaje testnega slušnega aparata

Zavarovana oseba ob prevzemu testnega slušnega aparata prejme potrdilo za obdobje do treh mesecev, s katerim se zaveže, da bo slušni aparat vrnila po zaključku testiranja, oziroma najkasneje v roku treh mesecev od prejema

aparata ali pa bo dobavitelju predložila naročilnico za izdajo slušnega aparata.

Med preizkušnjo testnega slušnega aparata lahko zavarovana oseba testni slušni aparat kadar koli vrne dobavitelju, kjer je slušni aparat prejel. Pri vračilu ji je dobavitelj dolžan izročiti kopijo naročilnice in potrdilo o vračilu. Zavarovana oseba obdrži le slušni vložek, ki ga lahko uporabi za testiranje slušnega aparata pri drugem dobavitelju. Pri novem dobavitelju prevzame nov testni aparat s kopijo naročilnice. Skupna doba testiranja je tri mesece. Zavarovana oseba razlogov za vračilo testnega slušnega aparata prejšnjemu dobavitelju ni dolžna pojasnjevati, niti ni dolžna pojasnjevati, zakaj ni zadovoljna s prejetim testnim slušnim aparatom ali z dobaviteljem.

Nakup slušnega pripomočka

Zavarovana oseba si predpisani slušni aparat na podlagi naročilnice nabavi v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja pri enem od dobaviteljev v Republiki Sloveniji, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZZS. Seznam slušnih aparatov, ki jih dobavitelji zagotavljajo v skladu s pogodbo, je objavljen na spletni strani ZZZS.

Zavarovana oseba sama izbere model slušnega aparata in dobavitelja, pri katerem bo aparat nabavila.

Dobavitelji so dolžni zavarovani osebi ob izročitvi slušnega aparata priložiti vsa ustrezna navodila o uporabi in ravnanju z njim ter izstaviti garancijski list in navodila za uporabo, ki morajo biti v celoti v slovenskem jeziku in jasno napisana.

Na kaj morate biti pozorni pri izbiri slušnega aparata

Vaš slušni aparat mora »preživeti« najmanj 6 let – za to obdobje podpisujete sodelovanje z dobaviteljem, pri katerem boste izbrali slušni aparat, zato je zelo pomemben dobaviteljev odnos do vas in vaše izgube sluha. Pomembno je, da najdete slušnega akustika, ki bo razumel vaše potrebe,

vas strokovno vodil in vam pomagal pri prilagajanju slušnih aparatov. Zavedajte se, da vam niti najboljši slušni aparat ne bo koristil, če ne bo v celoti prilagojen vam. Ničesar ne podpisujte takoj! Natančno preberite vsebino, se posvetujte in si vzemite čas za premislek. Prosite slišče sorodnike, prijatelje ali znance, naj vas spremljajo in pomagajo pri sporazumevanju. Slušni aparat z doplačilom boste morali vzdrževati z lastnimi sredstvi (sorazmerni del stroškov).

Če se zelo potite ali pa delate v neugodnih delovnih okoljih, poizvedite, kako je slušni aparat zaščiten proti potenju in vlagi. Aparati so različno odporni proti vlagi in majhnim delcem, ki lahko onemogočajo ustrezno delovanje aparata. Pozanimajte se pri svojem dobavitelju, kako se aparat obnese v različnih okoljih.

Lastnosti slušnega aparata

(velja za slušne aparate, izdane po 1. 11. 2023)

Slušni aparati so na voljo v različnih velikostih, od v-ušesnih slušnih aparatov do zaušesnih.

Standardni slušni aparat mora imeti od funkcij najmanj:

- ▶ sistem za izboljšanje razumljivosti zvoka, posebno govora,
- ▶ sistem za zmanjševanje vpliva hrupa v različnih slušnih okoljih,
- ▶ sistem za preprečevanje povratnega akustičnega vpliva,
- ▶ funkcionalnost, ki omogoča nastavitve usmerjenosti mikrofona glede na slušne okoliščine,
- ▶ regulacijo osnovnih nastavitvev slušnega aparata, ki jo upravlja uporabnik (glasnost, izbira programov),
- ▶ telefonsko tuljavo ali drug način poveljivosti, razen v primerih v-ušesnega slušnega aparata, če to ni izvedljivo.

Zahtevnejši slušni aparat, ki je namenjen naglušni zavarovani osebi do 20. leta starosti, mora imeti poleg naštetih funkcij slušnega aparata še najmanj 3 lastnosti:

Zahtevnejši slušni aparat, ki je namenjen naglušni zavarovani osebi do 20. leta starosti, mora imeti poleg naštetih funkcij slušnega aparata še najmanj tri lastnosti:

- deset ali več slušnih kanalov ali drugo tehnologijo, ki omogoča enako funkcionalnost;
- bluetooth ali drugo novejšo tehnologijo povezave (neposredno ali prek vmesnika);
- frekvenčno kompresijo ali stiskanje frekvenčnega pasu (prenos zvoka z visokih frekvenc na nižje za boljše razumevanje sluha pri osebah, ki imajo izgubo sluha na visokih frekvencah);
- samodejno prilagajanje okolju (samodejno prepoznavanje slušnih okolij in samodejna prilagoditev na prepoznavo slušnega okolja).

Slušni aparat mora preveriti, nastaviti in izdati za to ustrezno usposobljena oseba dobavitelja, ki ima sklenjeno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

- ▶ deset ali več slušnih kanalov ali drugo tehnologijo, ki omogoča enako funkcionalnost,
- ▶ bluetooth ali drugo novejšo tehnologijo povezave (neposredno ali preko vmesnika),
- ▶ frekvenčno kompresijo ali stiskanje frekvenčnega pasu (prenos zvoka iz visokih frekvenc na nižje frekvence za boljše razumevanje sluha pri osebah, ki imajo izgubo sluha na visokih frekvencah),
- ▶ samodejno prilagajanje okolju (samodejno prepoznavanje slušnih okolij in samodejna prilagoditev na prepoznavo slušnega okolja).

Slušni aparat mora preveriti, nastaviti in izdati za to ustrezno usposobljena oseba dobavitelja, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZZS.

Garancija in življenjska doba

Najkrajši garancijski rok, ki ga ponuja proizvajalec slušnega aparata, je vsaj dve leti. Življenjska doba slušnega aparata, ki jo je predvidel proizvajalec, je vsaj pet let (trajnostna doba za osebe, starejše od 15 let, je še vedno šest let).

Zagotavljanje vzdrževanj in popravil

Pravico do vzdrževanja slušnega aparata uveljavlja zavarovana oseba pri dobavitelju, pri katerem je aparat nabavljen. Pri uveljavljanju te pravice zavarovana oseba ne potrebuje naročilnice.

Dobavitelj zagotavlja zavarovanim osebam redno vzdrževanje slušnega aparata v svoje breme v času garancijske dobe in tudi po izteku garancijske dobe za slušne aparate, navedene v pogodbi z ZZZS. Popravila po izteku garancijske dobe se zagotavljajo v skladu z določili Pravil OZZ, torej do skupaj 50 % vrednosti (cenovnega standarda) izdanega slušnega aparata v času trajnostne dobe slušnega aparata.

Kaj zajema vzdrževanje?

Petkratno čiščenje slušnega pripomočka v celotni trajnostni dobi ali enkrat letno, kontrolni pregled po potrebi, ponovne prilagoditve oziroma nastavitve, zamenjavo manjših delov in dela, povezana z vzdrževanjem.

Dele, ki niso navedeni v seznamu delov za zamenjavo posameznega tipa slušnega aparata, štejemo med vzdrževanje in manjše dele.

Kdaj so krita popravila?

(velja za slušne aparate, izdane po 1. 11. 2023)

ZZZS krije popravilo v primeru, kadar je vzrok okvare slušnega aparata: ušesno maslo, potenje ali vnetje, in sicer po izteku garancijske dobe.

Deli SA, za katere ZZZS krije popravila:

- ▶ mikrofoni,
- ▶ zvočnik/slušalka,
- ▶ pri slušnih aparatih z zvočnikom v ušesu, tudi plastično cev z žičko,
- ▶ potenciometer,
- ▶ telefonska tuljava ali drug način povezljivosti,
- ▶ bluetooth ali druga novejšo tehnologijo povezave (velja za digitalne oziroma zahtevne slušne aparate),
- ▶ ojačevalnik.

Kdaj popravila niso krita?

ZZZS ne krije stroškov popravil, če zavarovana oseba ni ravnala v skladu z navodili za uporabo slušnega aparata, ki jih je dobavitelj v pisni obliki ob izdaji slušnega aparata izročil zavarovani osebi.

Pravica do novega slušnega aparata pred iztekom trajnostne dobe

Zavarovana oseba lahko dobi nov slušni aparat pred iztekom trajnostne dobe, če je pri njej prišlo do značilnih anatomskih in funkcionalnih sprememb, predelava pripomočka pa stane več kot 50 % vrednosti novega pripomočka. Zavarovana oseba pa nima pravice do novega slušnega aparata, če je bil ta odtujen ali izgubljen oziroma zaradi neustreznega ravnanja ali ravnanja v nasprotju z navodili za uporabo uničen, pokvarjen ali poškodovan.

Pravica do novega slušnega aparata po izteku trajnostne dobe

Po izteku trajnostne dobe ima zavarovana oseba pravico do novega medicinskega pripomočka, če zdravnik ugotovi, da je prejšnji, ki ga je zavarovana oseba nazadnje prejela, postal funkcionalno neustrezen.

Dodatne informacije

Podrobnejše informacije o pravici zavarovanih oseb do pripomočkov za sluh iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, določene s Pravili obveznega zavarovanja, so objavljene na spletni strani ZZZS.

Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in društva gluhih in naglušnih po Sloveniji.

Ugodnosti in finančne spodbude za zaposlovanje invalidov

V Sloveniji obstajajo različne ugodnosti in finančne spodbude za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Te spodbude so del širše politike vključevanja invalidov v delovno okolje in njihovega enakopravnega vključevanja v družbo. Nekatere izmed teh ugodnosti in spodbud so:

1. Subvencija plače invalida

Podjetja, ki zaposlijo invalide, lahko prejmejo določene finančne ugodnosti. To vključuje subvencioniranje plač invalidov, kar zmanjša stroške dela za delodajalce.

Subvencija plače je pravica invalida, zaposlenega na zaščitenem delovnem mestu, lahko pa tudi v podporni zaposlitvi in v invalidskem podjetju, ki se jo uveljavlja pri Javnem jamstvenem, preživninskem in in-

validskem skladu (Sklad) zaradi doseganja nižjih delovnih rezultatov, ki so posledica invalidnosti.

Subvencije so odvisne od oblike zaposlitve:

- ▶ 30 % - 70 % minimalne plače za zaščiteni zaposlitev – oblika zaposlitve, ki je namenjena invalidom in osebam, ki zaradi svojih zdravstvenih ali drugih omejitev težje najdejo običajno zaposlitev na odprtem trgu dela. V Sloveniji so zaščiteni delovna mesta ustvarjena v skladu z zakonskimi predpisi, ki omogočajo, da invalidi delajo v okolju, ki je prilagojeno njihovim potrebam, tako glede nalog kot delovnih pogojev;
- ▶ 5 % - 30 % minimalne plače za podporno zaposlitev - specifična oblika zaposlitve,

kjer je zaposlenim omogočena dodatna podpora, ki jim pomaga premagati ovire pri iskanju in ohranjanju zaposlitve. Podporna zaposlitev vključuje različne oblike podpore, kot so prilagoditve delovnega mesta, usposabljanje, svetovanje in mentorstvo;

- ▶ 5 % - 30 % minimalne plače za zaposlitev v invalidskem podjetju.

2. **Subvencije za prilagoditev delovnega mesta in sredstev za delo**

Za prilagoditev delovnega mesta potrebam invalidov so na voljo subvencije, ki pomagajo pokriti stroške, kot so posebna oprema, prilagoditve prostorov in tehnologije, ki omogočajo invalidom lažje opravljanje nalog. Delodajalec lahko zaprosi Sklad za plačilo primerne prilagoditve na podlagi izdelanega individualnega načrta prilagoditve, iz katerega je razvidno, da se invalid zaradi invalidnosti lahko zaposli le na zanj prilagojenem delovnem mestu ali da za opravljanje delovnih nalog potrebuje prilagojena sredstva za delo.

3. **Plačilo stroškov podpornih storitev**

Delodajalec, ki ima z invalidom sklenjeno pogodbo o podporni zaposlitvi in izdelan načrt podpornih storitev, ki jih invalid potrebuje, lahko na Skladu vloži vlogo za plačilo stroškov podporne zaposlitve.

4. **Nagrade za preseganje kvote**

Nagrada za preseganje kvote je spodbuda, do katere je upravičen delodajalec, ki zaposluje več invalidov, kot je določeno s kvoto. Prav tako delodajalec, ki zaposluje manj kot 20 delavcev in ima zaposlene invalide ter samozaposleni invalid. Pogoj je, da njihova invalidnost ni nastala kot posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri tem delodajalcu.

5. **Oprostitev plačevanja prispevkov**

Oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih invalidov je spodbuda, do katere je upravičen delodajalec, ki zaposluje več invalidov, kot je določeno s kvoto, delodajalec, ki zaposluje manj kot 20 delavcev in ima zaposlene invalide ter samozaposleni invalid. Pogoj je, da njihova invalidnost ni nastala kot posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri tem delodajalcu.

6. **Davčne olajšave za zaposlovanje invalidov**

Davčne olajšave lahko uveljavljajo zavezanci po Zakonu o davku od dohodka pravnih oseb ali zavezanci po Zakonu o dohodnini, in sicer za zaposlitev invalidov, ki sodijo v naslednje skupine:

- ▶ imajo status invalidov po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI),
- ▶ imajo 100-odstotno telesno okvaro,
- ▶ so gluhe osebe.

Za zaposlovanje invalidov iz navedenih skupin lahko delodajalci uveljavljajo davčno osnovo v višini:

- ▶ za zaposlene osebe s statusom invalida po ZZRZI znižanje davčne osnove v višini 50 % plače zaposlene osebe.

Delodajalec, ki zaposluje invalide po ZZRZI nad predpisano kvoto in njegova invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70% plače.

- ▶ za zaposlitve invalida s 100-odstotno telesno okvaro ali za zaposlitev gluhe osebe znižanje davčne osnove v višini 70 % izplačane plače zaposlene osebe.

Načrtovani kulturni projekti v letu 2025

Mednarodni dan gluhih 2025	Mednarodni dan gluhih 2025 bo prevzelo društvo DGN Južne Primorske, ki bo tudi proslavilo 70-letnico njihovega delovanja.
Filmski festival	Organizacijo Filmskega festivala gluhih prevzame DGN Ljubljana 15. novembra 2025.
Gledališki festival	ZDGNS bo organizirala Gledališki festival z društvom, ki še ni organiziralo festivala, in sicer v oktobru 2025.
Likovna kolonija gluhih in likovna razstava	Društvo DGN Severne Primorske organizira likovne kolonije s predstavitevijo likovnih del na razstavi v mesecu septembru 2025 v Novi Gorici.
Foto razstava zgodovine gluhih	Društvo DGN Posavja Krško organizira foto razstavo na temo zgodovine gluhih v terminu, ki se naknadno določi.
Premiera celovečerne gledališke igre	Premiera celovečerne gledališke igre »Bonton skozi čas« skupine Tihe stopinje v petek, 6. junija 2025, z dodatno točko španskega performerja v gledališki dvorani SiTi Teater v BTC Ljubljana.
Gledališka delavnica	Gledališka delavnica gluhih bo potekala od 11. do 13. aprila 2025 v počitniškem domu ZDGNS v Kranjski Gori. Gostja Věra Sagulová s Češke bo predstavila tehniko igranja s sencami.
Filmska delavnica	Filmska delavnica se bo prilagodila terminu filmskega festivala gluhih, da bi lahko filmski ustvarjalci imeli možnost strokovne pomoči pri montaži njihovih izdelkov za festival.
Likovna delavnica	MDG Ljubljana bo izvedlo enodnevno likovno delavnico v aprilu ali maju 2025 pod mentorstvom slikarja Nikolaj Vogla.
Celovečerna otroška gledališka predstava	Celovečerna otroška gledališka igra skupine Tihe stopinje v petek, 10. oktobra 2025, v gledališki dvorani SiTi Teater v BTC Ljubljana.

Predlog izvedbe državnih prvenstev gluhih za leto 2025

Športna panoga	Predvideni datum	Lokacija
ŠAH-posamično in ekipno	15. 2. 2025	DOZIS Dolenjske in Bele Krajine, Novo mesto
BOWLING – posamično/dvojice	15. 3. 2025	MDG Ljubljana, BK 300 Ljubljana
BOWLING – trojice	5. 4. 2025	DGN Ljubljana, BK 300 Ljubljana
ODBOJKA 3M + 3Ž	5. 4. 2025	DGN Južne Primorske Koper, OŠ Livade, Izola
BADMINTON M/Ž	19. 4. 2025	DGN Podravja Maribor, Badminton klub Kungota
FUTSAL - liga	jeseni	V organizaciji ŠZGS
BALINANJE – posamično	7. 6. 2025	DGN Severne Primorske, Nova Gorica
ŠPORTNI RIBOLOV	14. 6. 2025	DGN Pomurja Murska Sobota, Ribnik Petišovci – Lendava
ORIENTACIJSKI TEK M/Ž	21. 6. 2025	DOOS Celjske regije, Celjska koča
BALINANJE – dvojice M	28. 6. 2025	MDGN Slovenske Konjice, BK Crystal Rogaška
ODBOJKA NA MIVKI M/Ž	30. 8. 2025	DGN Posavja Krško
BALINANJE – ekipno	6. 9. 2025	AURIS Kanj-MDGN za Gorenjsko
PIKADO – ekipno in posamično	11. 10. 2025	MDG Ljubljana, Pikado klub Vrhnika
KOŠARKA 3 x 3	25. 10. 2025	MDGN Velenje, Mozirje

Mednarodni športni projekti ŠZGS 2025

- a) **Deaflympics Tokio 2025,**
Letne olimpijske igre gluhih,
Tokio, Japonska, 15.–26. november 2025
- b) **Evropsko prvenstvo gluhih v šahu-ekipno,**
Trogir, Hrvaška, 5.–13. april 2025
- c) **Mednarodni teniški turnir**
Slovenia Deaf Tennis Open 2025,
Murska Sobota, Slovenija, 8.–11. maj 2025
- d) **Kvalifikacijski turnir v futsalu**
za EP gluhih Poreč 2026,
Gliwice, Poljska, 28. februar–2. marec 2025
- e) **Izredni kongres EDSO,**
Hannover, Nemčija, 14. in 15. avgust 2025
- f) **Redni kongres ICSD,**
Tokio, Japonska, 25. in 26. november 2025

Slovenska reprezentanca gluhih v futsalu brez uvrstitve na EP 2026

Med 28. februarjem in 2. marcem 2025 so v Gliwicu na Poljskem potekale kvalifikacijske tekme za Evropsko prvenstvo gluhih v futsalu, ki bo marca 2026 v Poreču. Pomlajena slovenska reprezentanca je kljub maloštevilnim skupnim treningom v Gliwicu pokazala, da ima čez štiri leta velike možnosti za uvrstitev na EP na morebitnih vnovičnih kvalifikacijah in po mnenju selektorja Mitje Jonteza na EP 2030 možnost doseči višja mesta.

Nadaljevanje po oživitvi reprezentance

Zamisel za oživetev reprezentance gluhih Slovenije v futsalu se je porodila spomladi 2023 in celoten začetek oživitve si lahko preberete v

glasilu Iz sveta tišine, februar 2024. Vse do zaključka spomladanskega dela lige v futsalu za gluhe 2023/24 sem posamično spodbujal igralce, da bi sodelovali v reprezentanci. Nekateri so imeli voljo za vrnitev v reprezentanco, nekateri pa so se kljub večkratnemu prepričevanju odločili drugače.

Z leve: Miloš Ganič, Mitja Jontez in Dejan Kladnik

Selektor daje navodila

venije vse potrebne papirje, podatke in informacije.

Žreb

V začetku septembra 2024 so na EDSO (Evropska športna zveza gluhih) opravili žreb. Slovenija je bila v bobnu v skupino B poleg gostiteljice Poljske, Bolgarije in Norveške. Tako so kvalifikacijske tekme potekale med 28. februarjem in 2. marcem 2025 v Gliwicah na Poljskem. Poznal sem ekipo Poljske in Bolgarije, a sem ves čas verjel, da bi nam s pomlajeno reprezentanco uspela uvrstitev na EP v Poreču leta 2026.

Srečanje s selektorjem Mitjo Jontezom

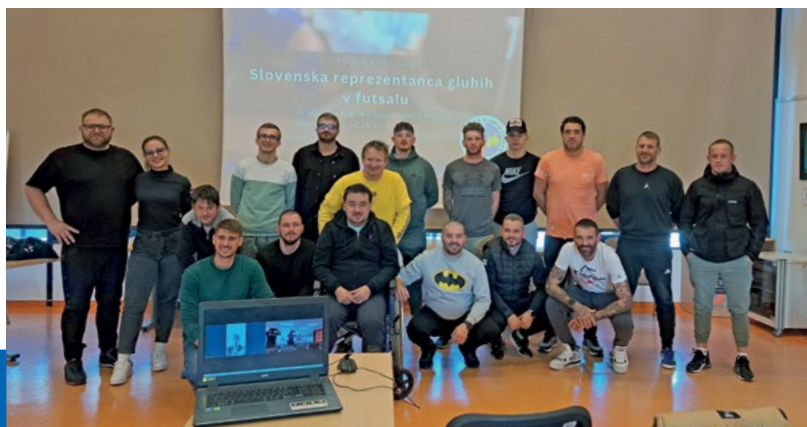
Pred prvim zborom vseh igralcev, ki so želeli igrati za reprezentanco, sem se sestal z izkušnim trenerjem Mitjo Jontezom, mu predstavil vizijo reprezentance in predloge. Sprejel je predloge, prav tako sem prisluhnil njegovim predlogom in potrebam. Nenadna bolezen mu je vzela nogo in je pristal na invalidskem vozičku, ni pa mu vzela želje po vrnitvi na selektorsko mesto reprezentance gluhih.

Prvi zbor vseh igralcev

V nedeljo, 29. septembra 2024, sem v Ljubljani organiziral prvi zbor vseh igralcev nogometašev, ki sem jih osebno vpoklical, prav tako sem s SZGS poslal vabilo na zbor društvom gluhih in naglušnih in jih zaprosil, da vabilo posredujejo dalje svojim članom ter Nogometni zvezi Slovenije, da posreduje vsem slovenskim klu-

Po povpraševanju za selektorja sem preko Dušana Razborška dobil licenciranega trenerja Urbana Bajca, ki nas je treniral samo dvakrat. Zaradi preobilice dela je žal moral odpovedati svoje trenerstvo. Mustafa Buljubašić, nekdanji kapetan slovenske futsal reprezentance gluhih, mi je omenil, da je bil Mitja Jontez njihov trener že v času EP v Rusiji leta 2006. Odločil sem se poizvedeti po njem in prek Staneta Kokalja, koordinatorja futsala in reprezentanc na Nogometni zvezi Slovenije, pridobil njegov kontakt.

Na fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru sem dobil prijavo študenta Dejana Kladnika, ki je za koordinatorsko delo za slovensko futsal reprezentanco poleti 2024 opravil 120 ur prakse. Zanj sem upal, da bo nadaljeval moje delo koordinatorja, da bi se sam lahko posvetil treningom za reprezentanco kot igralec, a se ponovila zgodba z Urbanom. Ostali smo brez koordinatorja in tako sem to delo nadaljeval s pomočjo organizacijske ekipe, ki sem jo sestavil, da lahko organizacijsko in administrativno poskrbimo, da imajo igralci, starši mladoletnih igralcev, štab in sekretariat Športne zveze gluhih Slo-

Prvi zbor prijavljenih igralcev s selektorjem

Igralci, ki so dobili izredno naturalizacijo (z leve: Bojan Mord (tolmač SZJ), Zlatko Grujić Polič, Belmin Rabić, Miloš Ganić, Maja Kuzma Ganić (tolmačka SZJ))

bom tako v nogometu kot v futsalu po Sloveniji in v zamejstvu. Pomembno je bilo, da ima igralec 55 db izgube sluha na boljšem ušesu.

Na zboru so prijavljeni igralci izvedeli, kdo je naš selektor, ki je bil tudi na zboru. Igralcem smo dali informacije o poteku treningov ter kvalifikacijskih tekmah, selektor Mitja Jontez pa je predstavil temelj reprezentance - to je 100 % udeležba na treningih, kar pomeni da se v času treninga igralci "odrečejo" svoji družini, druženju s prijatelji in dosledno spoštujejo trening, načela in vrednote reprezentance ter napredujejo v življenju kot športniki. V roku 4 dni so se prijavljeni igralci najavili in tako smo začeli aktivne priprave na kvalifikacije.

Treningi in tekme

V zelo kratkem času smo s selektorjem in organizacijsko ekipo na podlagi lokacij bivanja prijavljenih igralcev poiskali dvorane, ki bi bile pripravljene dati prostor v brezplačno uporabo. Med tednom so bile skoraj vse dvorane zapolnjene zaradi aktivnosti lokalnih športnih društev in šol, tako da nam ni preostalo nič drugega, kot da imamo treninge ob nedeljah. Roman Krajačič, član reprezentance, je po prvem zboru predlagal, da bi kot reprezentanca lahko sodelovali na zimski ligi v Komendi. Selektorju je bila ta ideja zelo všeč, tako da smo treninge, s katerimi smo začeli novembra 2024, dodatno nadgradili s tekmami v ligi. Lokacija treningov mnogim igralcem ni bila všeč, vendar so imeli srce za Slovenijo in so skoraj vsi redno prihajali.

Trem igralcem izredna naturalizacija na področju športa

V juniju 2024 sem s tolmačem SZJ obiskal Ministrstvo za notranje zadeve RS in Upravno enoto v Ljubljani, da bi se pozanimal o postopku izredne naturalizacije na področju športa. Obvestil sem vse prijavljene igralce, ki niso imeli slovenskega državljanstva, da čim prej izpolnijo vlogo

in pridobijo vse potrebne priloge. Imeli smo samo 7 mesecev časa. Do dneva odhoda na Poljsko smo trije tuji igralci dobili slovensko državljanstvo. Rad bi se zahvalil tolmaču SZJ Bojanu Mordu za njegov izjemen prispevek in angažma, da se je za nas tri igralce tako zavzemal, da je vsa zadeva pravočasno prišla do Vlade RS. Zahvala gre pa tudi Maji Kuzma Ganić, tolmački SZJ, ki je pomagala pri izpolnjevanju vloge. Izven dela je bila tudi moralna podpora igralcem in njihovim družinam, če so bile vmes bile kakšne skrbi. Ne glede na vse, vsi tuji igralci, ki smo ali nismo dobili državljanstva, smo redno prihajali na treninge in predano trenirali.

Kvalifikacijske tekme na Poljskem

Naša reprezentanca je štela 11 članov, od tega dva 14-letnika ter tri veterane. Igrali so: David Albert, Miloš Ganić, Zlatko Grujić Polič, Roman Krajačič, Jaka Savinšek, Benjamin Krajačič, Daris Tabaković, Jernej Štante, Matic Kaker, Belmin Rabić in David Lazarević. Pri delu selektorja mu je pomagal nekdanji slovenski reprezentant Mito Kos. Z njimi so bili tudi Bojan Mord, tolmač SZJ, Tomi Strel, maser in Suzana Sevnšek, asistentka selektorja ter Sabina Hmelina, vodja odprave.

Vsi smo odšli na Poljsko z željo, da se uvrstimo na EP. To nam ni uspelo, vendar je trenutni rezultat na podlagi mnenja selektorja realen v

Prva tekma s Poljsko

skladu s količino treninga in vsemi vložki, ki jih za tak uspeh potrebujemo. »V tem času smo opravili 8 treningov in odigrali zimsko ligo v Komendi. Na treningih sem opazil voljo in zagnanost do dela, kakor tudi željo po učenju novih stvari. Skozi trenažni proces sem lahko postavil neke temelje in upal, da nam lahko v tako kratkem času prinesejo želen rezultat.

Prvo tekmo s Poljaki smo odigrali odlično v obrambi, vendar smo prejemali zadetke s prekinitvami, ki jih žal zaradi pomanjkanja treningov nismo mogli natrenirati. Med prvo in drugo tekmo smo imeli zgolj 11 ur časa za počitek in regeneracijo, to je premalo časa, da bi lahko dosegli ugodnejši rezultat na drugi tekmi. V drugi tek-

mi je bilo prvih 10 minut odličnih, zgodnje vodstvo in kopica zapravljenih priložnosti, nato je od 15. minute dalje sledil padec, pa tudi taktično nismo izpolnjevali navodil. Na koncu zaslužen poraz. V tretji tekmi smo igrali brez Benjamina Krajačiča, ki se je poškodoval na drugi tekmi. Po mojem mnenju smo odigrali najboljšo tekmo v tem ciklusu, vendar nas je res zapustila sreča, ki bi si jo fantje vsekakor zaslužili.

Po vsem vidnem ter izmenjavi mnenj z reprezentancami Poljske, Norveške in Bolgarije, sem videl, da ima naša reprezentanca ogromne rezerve in potencial za napredek. Samo za primer: Poljska se je intenzivno pripravljala na te

Himno pred tekmo smo spremljali v znakovnem jeziku

14-letni Daris Tabaković,
najboljši igralec tekme z Norveško

kvalifikacije 14 mesecev, v zadnjih 2 mesecih so imeli 4 tridnevne zборе, kar nanese 20 treningov. Njihovi igralci vsi igrajo futsal. Njihova starost je od 20 do 30 let in imajo svojega trenerja vratarjev, dva pomočnika, fizioterapevta, snemalca ... Bolgarska ekipa je bila do sedaj redno v vrhu evropskega futsala, do pred tremi leti vsako leto v 1. bolgarski futsal ligi, kjer so redno trenirali in igrali. Norveška reprezentanca je v začetku lanskega leta postavila ekipo, z njo naredila veliko količino treningov, kar se je jasno odražalo tudi na igrišču. Tudi pri Norveški reprezentanci so igralci stari od 18 do 30 let. Na koncu lahko samo pohvalim fante za prizadevnost in odnos, ki so ga pokazali v teh štirih mesecih. Zato jim iz srca čestitam, ker verjamem, da smo iztislili maksimum,« še omeni selektor.

Po poizvedovanju med igralci, ki igrajo v klubih veliki nogomet, so omenili, da je futsal igra, ki zahteva veliko več pozornosti, da se moraš zelo hitro se odločiti, kaj boš storil z žogo, da ne slišiš svojega soigralca, ki ti nekaj želi povedati ali zakričati (po pravilih je uporaba slušnega aparata ali polževega vsadka prepovedana med tekmo). In da je imeti samo 8 treningov absolutno premalo.

Na evropsko prvenstvo v futsalu gluhih sta se tako iz naše skupine uvrstili Poljska in Norve-

ška. Več o slovenski reprezentanci gluhih v futsalu lahko spremljate na Spletni TV ZDGNs in Facebooku ter Instagramu.

Rezultati s tekem

28. 2. 2025: Poljska – Slovenija: 6 - 3 (SLO: Matic Kaker 2, Daris Tabaković)

1. 3. 2025: Slovenija – Bolgarija: 2 - 6 (SLO: Jaka Savinšek, Benjamin Krajačič)

2. 3. 2025: Slovenija – Norveška 1 - 3 (SLO: Roman Krajačič). Kljub porazu na tej tekmi je bil naš komaj 14-letni Daris Tabaković proglašen za najboljšega igralca tekme.

Slovenska reprezentanca z navijači

Prihodnost futsala gluhih na Slovenskem

Selektor Mitja Jontez je ob zaključku kvalifikacij zapisal: »Če pogledam v prihodnost, lahko potrdim, da bi slovenska reprezentanca uspela v prihodnosti, če bi se lotili načrtnega dela, ki bi dalo rezultate. Osebnostno menim, da bi s pravilnim delom in izbiro teh 7 igralcev, ki so stari od 14 do 21 let, in predstavljajo jedro ekipe (priključili bi jim še 5 do 10 vrstnikov), lahko z načrtnim delom v klubih ekipo pripeljali na evropska in svetovna prvenstva, saj bi tako zgradili okostje ekipe, ki bi skupaj držala naslednjih 15 let.«

Sam sem enakega mnenja. Celotna reprezentanca potrebuje posluh, podporo, spodbudo z vseh strani, motivirane ljudi in igralce, zagotovljena sredstva za povračila potnih stroškov igralcem, štabu, za najem dvoran, priprav ter drugih stroškov za nemoten proces ter dobro dodelan načrt, ki bi korak za korakom iz igralcev oblikoval igralce velikega srca.

Zahvala

Na koncu bi se rad zahvalil:

- ▶ Sekretariatu Športne zveze gluhih Slovenije in članom 13 društev za zaupanje pri koordiniranju in za financiranje za pripravo in odpravo reprezentance,
- ▶ Vsem, ki so nam omogočili brezplačen najem dvorane za potrebe treningov: Športna dvorana Litija, PGD Bukovci, Športna Dvorana Poden Škofja Loka, Športna dvorana Slovenske Konjice,
- ▶ Mestni občini Ljubljana za brezplačen najem dvorane za prvi zbor igralcev s selektorjem,
- ▶ Mitji Jontezu, selektorju, ki je bil pripravljen voditi reprezentanco gluhih,
- ▶ Mitu Kosu, pomočniku selektorja za ogrevanja na treningih in tekmah pa za vso skrb glede menjav igralcev,
- ▶ Bojanu Mordu, tolmaču slovenskega znakovnega jezika, ki je s svojo energično interpretacijo besed selektorja ter izrazno močjo kretenj vnesel val pozitivne energije, in nas igralce dvignil na višjo raven,
- ▶ Tomiju Strelu, maserju, za vso skrb okoli poškodb ter masaže,
- ▶ Danielu Videtiču ter Nogometni zvezi Slovenije za izposojanje opreme,
- ▶ Borisu Horvatu Tihiju za predlog, katerega avtobusnega prevoznika izbrati,
- ▶ Suzani Sevnšek, asistentki selektorja, Sabini Hmelini, vodji odprave, Beti Krajačič, skrbnici socialnih omrežij (FB in IG: Slovenska reprezentanca gluhih v futsalu) in Maji Kuzma Ganić za pomoč pri administraciji in koordinaciji. Poskrbele so, da so štab, igralci in ostali zvesti navijači dobili vse potrebno,
- ▶ Denisu Pušarju za prenos v živo kvalifikacijskih tekem preko njegove osebne Facebook strani,
- ▶ Miletu Lazareviću za pomoč pri urejanju tiska majic,
- ▶ novinarski ekipi Spletne TV za pripravljene prispevke o naši reprezentanci,
- ▶ vsem navijačem, ki so prišli osebno navijati ter vsem, ki so bili z nami v mislih,
- ▶ vsem medijem, ki so poročali o naših pripravah in odpravi ter o poteku kvalifikacijskih tekem,
- ▶ vsem igralcem, ki so se odločili, da bodo 100 % predani pripravam na kvalifikacijske tekme brez kakršnihkoli posebnih zahtev in njihovim družinam, ki so jih močno podpirale na tej poti.

Državno prvenstvo gluhih v šahu 2025

V soboto, 15. februarja 2025, je v gostilni Štefan na Malem Slatniku potekalo državno prvenstvo gluhih v šahu. Tokrat ga je organiziralo naše društvo, po pokale in medalje je prišlo šest društev, odnesla pa so jih tri. Naše društvo se je tudi tokrat potolažilo z okusnim kosilom. Ker se ne morem hvaliti, z vami delim svoje izkušnje.

Moj dan se je kot vsak drugi dan začel z jutranjimi opravki. Brrr, še eno mrzlo jutro. Ko sem se odpravil od doma, me je nekaj časa spremljalo sonce in me spravljalo v dobro voljo, potem pa je očitno imelo druge opravke in so me tako na prizorišču tekmovanja pričakali sivi, nekoliko manj vedri oblaki. No, nič ne de, saj se nisem prišel sončit!

Komaj sem prišel in pozdravil, že so mi naprtili vrečko s plastenkami vode in kuverto z boni za

sendviče. Nisem se pritoževal, ker sem tako vsaj imel kaj početi, ko smo čakali na začetek tekmovanja. Privoščil sem si skodelico čaja, izmenjal nekaj pozdravov in spremljal, kako je množica tekmovalcev rasla.

Z nekaj zamude je pozdravnemu govoru sledila otvoritev tekmovanja. Najprej je bilo ekipno

tekmovalje, na katerem smo tekmovali Janez Kocjan, Janez Šercelj, Jože Kočevar in moja malenkost.

Komaj sem se usedel, se rokoval s svojim prvim nasprotnikom in začel vleči poteze, sem hitro spoznal, da se mi pozna pomanjkanje vaje. Iskreno rečeno, od lanskega tekmovanja nisem kaj dosti vadil šaha. Svoje je prispevala tudi nezbranost, ker sem moral igrati brez slušnega aparata – tako se moji možgani hitro zmedejo. Je dovolj izgovorov? Aja, bilo je tudi nekoliko temno, kar zna biti utrujajoče, ko buljiš v celotno šahovnico. Lahko bi našel še kakšen izgovor, ampak recimo, da bo dosti. Sendviči so

svoje hvale vredno poslanstvo opravili že po prvi igri. Očitno smo bili lačni.

Opoldne sta sledila odmor ter podelitev ekipnih medalj in pokalov, nakar se je začelo tekmovanje posameznikov. Sledile so ure rokovanja, vlečenja potez, tapkanja po šahovski uri, držanja za glavo in še enkrat rokovanja na koncu, nato pa še postopanja okoli, dokler niso drugi zaključili. Potem smo se gnetli in gledali, proti komu bomo igrali naslednjič. Po nekaj kolih je postalo hitro jasno, da iz te moke ne bo kolajn. Zmagal sem v dveh partijah, ena mi je bila podarjena (nasprotnik je odstopil), pri drugih partijah pa sem moral priznati nasprotnikovo premoč.

Na koncu sem s tremi točkami pristal na enajstem mestu od šestnajstih tekmovalcev. Sledila je podelitev medalj zmagovalcem, ena gasilska fotografija, pa mogoče še kakšna, nazadnje pa težko pričakovano kosilo. Goveja in gobova juha, pečen krompir s kotletom, paniranim zrezkom in nekaj cvetače. In nazadnje vrhunec dneva, palačinke. Njami!

Domov sem se vrnil sit, utrujen, pa vendar zadovoljen. Tudi če nismo "uplenili" medalje, smo odnesli pozitivno izkušnjo. Kdo ve, z malce vaje morda drugo leto pride tudi medalja. Če ne, nič hudega – se sprašujem, kakšna sladica me čaka naslednjič.

Brezplačni tečaj mednarodnega znakovnega jezika za gluhe osebe

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije organizira:

- ▶ Začetni tečaj mednarodnega znakovnega jezika
- ▶ Nadaljevani tečaj mednarodnega znakovnega jezika

Tečaji so namenjeni vsem tistim gluhim uporabnikom, ki aktivno uporabljajo slovenski znakovni jezik, se želijo naučiti mednarodni znakovni jezik in se seznaniti s kulturo in načinom življenja gluhih oseb po svetu.

**Na tečaje se lahko prijavite s prijavnico po pošti ali na e-naslov: hiša.zj@zveza-gns.si,
kjer lahko dobite tudi več informacij v zvezi z izvajanjem brezplačnih tečajev.**

Prijavnica na brezplačni tečaj mednarodnega znakovnega jezika za gluhe osebe

Prijavljam se na brezplačni **začetni / nadaljevalni** (ustrezno obkroži) tečaj mednarodnega znakovnega jezika.

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Naslov:

Poštna številka in pošta:

Tel.:

E-naslov:

Tečaj SZJ želim obiskovati (kraj):

Status:

☐ gluh

☐ naglušen

☐ polžev vsadek

Kraj in datum:

Podpis uporabnika

Delavnica uporabe pametnih telefonov

Tečaj se je pričel s teorijo

V sodelovanju z Ljudsko univerzo Velenje smo v društvu gostili predavatelja Andreja Slonjšaka.

V teoretičnem delu nam je predstavil splošne značilnosti pametnih telefonov, pravilno polnjenje in skrb za optimalno delovanje baterije.

Naučili smo se shranjevati stike na Googlov računalnik in se s tem zavarovati pred izgubo podatkov ob uničenju telefona. Koristne so bile informacije glede prenašanja slik, stikov in podatkov.

Nastavili smo si klic v sili. Ta funkcija telefonov je zelo uporabna v različnih situacijah, saj po-

leg kontaktnih oseb vsebuje tudi podatke o našem zdravstvenem stanju in posebnostih, ki so pomembne v primeru posredovanja policije in reševalcev.

V drugem delu delavnice smo podrobno spoznali ikoni klici in sporočila. Pošiljali smo stike, fotografije, lokacijo, skupinska sporočila, glasovna sporočila in sporočila z zamikom. Naučili smo se skenirati dokumente in osebne izkaznice ter jih poslati z elektronsko pošto.

Poudarek tretje delavnice je bil na mobilnem in Wi-Fi omrežju ter gostovanju. Govorili smo o iskalnikih in brskalniku Chrome. Uredili smo si nastavitve piškotkov. Dotaknili smo se varnosti na spletu in klicev z neznanih števil ter blokiranju le-teh.

Za konec smo slišali nekaj o uporabi umetne inteligence ter se tudi sami pozabavali z »govorčim pametnim telefonom«.

Mislim, da lahko v imenu vseh rečem, da je bila ta delavnica izredno koristna in da se bomo z veseljem udeležili podobnih izobraževanj.

Tečajniki so dobro sodelovali

Krepitev zdravja na naraven način

Prikaz sproščanja ob glavobolu

Vaje za hrbtenico vsem koristijo

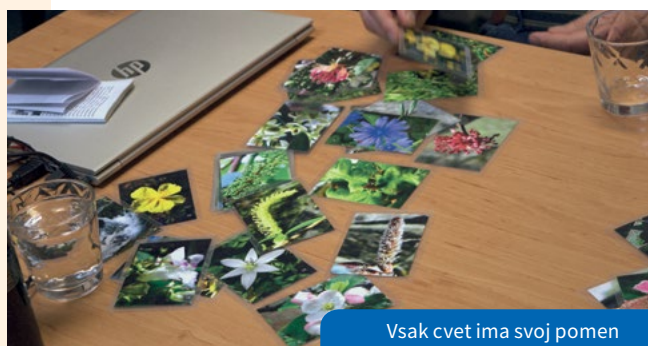
Dejavnosti v začetku leta smo namenili zdravju, saj je to za večino ljudi največja vrednota. Pod vodstvom ge. Simone Goršek iz Studia Živa smo izvedli dve delavnici na temo krepitve zdravja na naraven način.

Na prvi delavnici smo spoznali kar nekaj zanimivih stvari. Za naše celostno dobro počutje je pomemben zdrav življenjski slog, pravilno dihanje, pozitivne misli in čim več časa preživeti v naravi. Vsako človeško telo ima izjemno moč samozdravljenja, le odkleniti jo je treba. Z leti smo si nakopičili veliko različnih bremen in situacij, kar se na telesu odraža kot psihofizična blokada. Spoznali smo starodavno metodo za sodobno samozdravljenje; kozmoterapijo. Omogoča aktivacijo naših naravnih moči in obnovo naravnega ravnovesja, kar prinaša trajne koristi za naše zdravje in počutje. Gospa Simona izvaja tudi Bachovo cvetno terapijo. Bachove esence so plod dolgoletnega dela s pacienti Dr. Bacha. Pri svojem delu je namreč ugotovil, da posameznikovo čustveno stanje lahko vpliva

tudi na zdravstveno stanje. Ker je želel ljudem pomagati na učinkovit in naraven način, je s posebnim naborom cvetnih esenc ustvaril inovativen naravni sistem zdravljenja. S temi alternativnimi pristopi lahko na naraven način podpremo svoje telo. Šli smo tudi v prakso. Naredili smo nekaj dihalnih vaj in vaj za svojo hrbtenico.

Na drugi delavnici smo obnovili znanje, ki smo ga prejeli ob prvem srečanju. Pozornost smo namenili različnim tehnikam dihanja. Ker smo v teh časih bombardirani z različnih strani, je dobro, da se energetsko zaščitimo. Vsako jutro lahko damo namero, da se očistimo vse negativne, nato se napolnimo z ljubeznijo in se damo v zlato kroglo, ki nas obdaja in varuje pred različnimi vplivi okolja. Rob krogle je kot ogledalo, tako da se vse odbija stran od nas. Zvečer pa je dobro, da se poleg fizičnega tuširanja še energetsko očistimo. Nadaljevali smo z vajami za hrbtenico in tako dvigali svojo energijo. Najprej smo začeli z medenico (upogib naprej in nazaj, kroženje). Z dlanmi na ramenih smo delali za suke, nato pa zaključili s kroženjem glave. Vaje so enostavne in vsak jih lahko redno izvaja in tako prispeva k svojemu boljšemu počutju.

Zaključili smo s spoznanjem, da je v nas moč samoozdravitve in da smo sami kreatorji svojega življenja. Zahvaljujemo se ge. Simoni Goršek za izredno zanimivo in poučno delavnico.

Vsak cvet ima svoj pomen

Kviz o Francetu Prešernu

Kviz je vodila Marija Varžič

Včeraj smo na pobudo gospe Marije Varžič, ki je vodja kulturne sekcije, svoje člane povabili v društvo.

Ob prihajajočem kulturnem prazniku je pripravila kviz o Francetu Prešernu. Najprej je v kretnjah predstavila njegov življenjepis, v katerem so se skrivali odgovori. Pri reševanju kviza so se udeleženci zelo zabavali in izvedeli tudi kaj novega. Ugotovili so, da veliko vedo o pesnikovem življenju in ustvarjanju. Vseeno pa je bilo zabavno iskati pravilne odgovore.

V drugem delu druženja je Marija v kretnjah pokazala dve Prešernovi pesmi, tolmačka Polona pa ju je ob tem zrecitirala.

Na koncu je bil rezultat precej izenačen, zato je o drugem in tretjem mestu odločil žreb. Pode-

litev simboličnih nagrad pa je bila zelo sproščena.

Sledilo je prosto druženje članov društva. Izvedeli smo, da si v prihodnje želijo podobnih dejavnosti, za kar se bomo potrudili.

Nagrajenci kviza

Pust

Leto je naokoli in spet je prišel pustni čas, ko maskare prevzamejo oblast in se veselijo po svoje, kakor jim pač "paše". Aktualno vodstvo društva se je moralo umakniti v kletne prostore in šeme so imele spet svojo škandalozno zabavo. Zanje tako ali tako ne veljajo nobena pravila in navodila, nobena zakonodaja ali pravna mnenja, ker to je njihov čas norosti, nekje je k sreči to le en dan, ponekod pa to traja kar celo leto.

Sodelovanje v pustni povorki ima zelo jasna navodila in pravila. Vsaka maska ima omejen čas nastopa maksimalno eno uro, brez kakršnikoli obljub ocenjevalni komisiji med minulim letom in brez kakršnegakoli podkupovanja, namigovanja, mežikanja, pošiljanja poljubčkov, zapeljivega miganja ali česa podobnega. Domišljija maskar je namreč včasih res brezmejna.

Pravila veljajo za vse enako, brez izjeme, nobena maskara ni upravičena do nobenih individualnih privilegijev in nobenih dodatkov za uspešnost. Ocenjevalo se je samo njeno delo in sporočilnost. Končna in edina nagrada – za vse enaka – je pa en krof.

Tokratni pust je bil res pravi globalni "multikulti" karneval, na katerem smo obdelali vso domačo in svetovno aktualno politično sceno, vse gospodarske, kulturne in podobne dejavnosti.

Samo za trenutek, ampak res samo za trenutek, smo najprej pomislili, da zaradi kroničnega pomanjkanja finančnih sredstev letos maskare štrajkajo, ker še tik pred začetkom ni bilo nikjer nobene. Ampak potem so začele prihajati in kar naenkrat jih je bila polna hiša.

Začelo se je s kulinariko, ki nam jo je odlično predstavil velik raviol ter s svojo bogato in pestro ponudbo tako očaral našo novinarko in odgovorno urednico, da nas je hotela kar zapustiti in bi kmalu ostali brez neposrednega poročanja v živo. Škandalozen incident brez primere, ki zagotovo ne bo ostal brez posledic!

Politiko in svoje poglede na mednarodne odnose nam je predstavila enkratna Miss Slovenije in vse prisotne navdušila s svojo izjemno filozofijo, vizijo in strategijo o prihodnosti sveta z izvirnimi slogani: Imejmo se radi in svet bo lepši. Brez ljubezni nam živeti ni. Lahko ti podarim

samo ljubezen. Presenetila je z osebnim poznanstvom vseh aktualnih protagonistov političnega cirkusa. Agrarno gospodarstvo, kjer se nam po mnenju aktualne vlade cedita med in mleko, sta lepo obdelala čebelica Maja in njen zvesti partner, trot Vili.

V romantične vode in na zelene livade nas je popeljala frfotajoča pisana metuljčica in res je zelo malo manjkalo, da bi se ponovil incident uvodne točke karnevala, ker je vsem nam za trenutek popustila pozornost. Res nismo bili daleč od tega, da bi skupaj z razposajeno metuljčico odfrčali v modro nebo ...

Očitno marsikomu obstoječa pravila še niso dovolj jasna in jih bo treba v prihodnje nadgraditi ter še bolj natančno opredeliti.

Tudi tokratni karneval ni minil brez klasične slovenske folklore, saj sta nas obiskala kar dva pristna dobrovoljčka, eden resen in umirjen, drugi pa "boh pomagej". Njemu res ni pomoči. Prišel je s polno steklenico, odšel pa z eno majčkeno "flaško", verjetno potem zaradi utrujenosti res ni prišel daleč in si je nekje za bližnjim vogalom v miru prepeval ponarodele himne: »Še en gvaž'k juhuhu, da se svet ne bo preveč vrtu« ali pa je svoji ljubljeni flašici prepeval ljubavne napeve »Ti, ti, ti, ti moja rožica, ljubica mojega srca ...«.

En hribček bom kupil, bom trte sadil, pr'jatile bom vabil, še sam ga bom pil ... Juuuuuuheeee-eejjjjjj ...

Vse je lepše, ko te ljubim, ljubim, ljubim, ljubim te ... in oh in sploh. Res nas je na trenutke malce preveč zaneslo v čustvene ljubavne sfere, ampak smo se zbrali in kot resna firma celoten karneval zaključili tako, kot se spodobi, kljub resnim incidentom določenih posameznikov, o čemer se bomo še pogovorili na višjem nivoju.

Prišle so tudi velike in male živalce, ki nas niso nič osvajale in migajoče zapeljevale, ampak so nas samo lepo gledale, mi pa njih tudi. Res so nam bile všeč, in take imamo najraje, ker nič ne zahtevajo in nič ne težijo.

V pustnem sprevodu so bile tudi raznorazne pošasti, prikazni, spake, duhovi, nuna, prišla je celo ena čarovnica, ki nas je stalno grdo gledala, pihala in sikala v neizmerni želji, da bi nas začarala ali očarala. Je pa več kot očitno, da je slabo prebrala Pravilnik o delovnih razmerjih, kjer v 289. členu lepo piše, da se ocenjevalne komisije ne sme niti grdo pogledati, kaj šele kaj drugega.

Seveda ni šlo brez zveste in nepogrešljive Pika-polonice, pa Pika Nogavička je bila tudi, prišla je celo ena rdečelasa rokerica, ki je kar zahtevala "misijo nemogoče", zaželela si je namreč ples s precdnikom ocenjevalne komisije. Česa takega svet še ni videl!

Ko so maskare odplesale svoje in začele prepevati klasični napev Rompompom, še gremo ne domov, se je za komisijo začelo resno delo, saj iz dolgoletnih izkušenj dobro vemo, kako občutlji-

ve so vse maskare – in to dobesedno, vsaka posebej ima svoje muhe, če ena zmaga, druga izgubi, je potem zaradi fovšije vse narobe in takoj nastane špetir v hiši. Zato smo še enkrat skrbno prebrali pustni statut in v skladu 1689. členom sprejeli naslednji sklep:

Nobena ni zmagala in nobena ni izgubila, kar se je pokazalo za zelo dobro strateško odločitev, saj so bile vse maskare še naprej vesele, nobeni se ni odpeljalo in nobena ni začela histerično kričati na člane komisije, da je ne maramo in podobne psihofizične scene.

In če so maskare zadovoljne, potem je tudi komisija zadovoljena, zato smo za nagrado z veseljem vsaki maskari podelili en krof.

Tiste maskare, ki so bolj zahtevne in mislijo, da so nekaj več, so si kar same vzele dva krofa, ena kar tri, videli smo tudi eno, ki je vzela štiri ali pa še kakšnega več, ampak to ni več naš problem. Za nas je pomembno, da so vse maskare vesele, site in zadovoljne.

Sitnih in zoprnih maskar nihče ne mara: ker je bilo krofov dovolj, je bilo vse OK.

Če pa ni bilo vse OK, velja omeniti osnovno pustno pravilo, da pisne pritožbe na odločitve ocenjevalne komisije niso možne drugače kot samo osebno po predhodni najavi na priloženem naslovu, ker si po napornem delu jemljemo ustavno pravico do odklopa in zasluženega dopusta, kjer bomo do naslednje maskarijade v skladu s pustno kolektivno pogodbo opravljali nevidno delo.

Če kdo želi zamenjati člana ocenjevalne komisije, zgolj v vednost uradno pojasnilo: to sploh ni možno, oziroma je, ampak šele čez dobrih sedem let.

Ob naši vrnitvi na naslednji karneval AURIS Kranj pa si bomo člani komisije verjetno veselo prepevali tisto lepo od naš'ga Lojzeta »Mama prihajam domov in jočem od srečeeeee ...

Velja omeniti tudi to, da je imel tokratni karneval poseben srečelov z eno glavno nagrado 1 MILIJON EVROV, dobi pa ga tista maskara, ki je vzela krof brez marmelade.

Nagrado lahko osebno prevzame na spodnjem naslovu:

Deaf Tower
Avenija AURIS štrassee p. p. 70
Office Number One
Dubai

Se vidimo ob letu osorej, do takrat pa vas lepo pozdravlja vaš trio adio, gudbaj, aufiderzen, arivederči, adjeu, dosvidanja, saljut, tikanis, mačo piču, sajonara, čin šank jao, čao miške ...

Precednik
Šejk off fejk SPIRIT von Horvath

Secretary of the World Communications
Golden, silver und bronzen first lady

Zapisnikarca
Volga spod Krvavca

Pomen velike noči

Velika noč je najpomembnejši krščanski praznik, ki obeležuje Jezusovo vstajenje od mrtvih. Velika noč je premičen praznik, kar pomeni, da njegov datum ni fiksno določen. Praznuje se prvo nedeljo po prvi polni luni v spomladanskem enakonočju. Spomladansko enakonočje običajno nastopi okoli 20. marca, zato se velika noč praznuje med 22. marcem in 25. aprilom. Velika noč obsega posebno praznovanje, ki ga imenujemo velikonočno tridnevje. Na veliki četrtek se kristjani spominjajo zadnje večerje. Veliki petek je posvečen Jezusovi izdaji, obsodbi ter trpljenju in smrti na križu. Že v soboto, na velikonočno vigilijo (bdenje) in na velikonočno nedeljo pa kristjani praznujejo Kristusovo vstajenje, s katerim je Jezus premagal smrt. Velikonočno tridnevje predstavlja višek cerkvenega leta.

Na veliko soboto običajno po vseh župnijah poteka blagoslov velikonočnih jedi: hrena, kruha, pirhov, šunke ...

Hren: Simbolizira žeblje, s katerimi je bil Kristus pribit na križ.

Šunka: Predstavlja Kristusovo telo.

Pirhi: Simbolizirajo kaplje Jezusove krvi.

Potica: Okrogel hlebec kruha, ki spominja na trnovo krono.

V sodobnem času je mogoče vse velikonočne jedi kupiti v trgovinah. A lepše je, če kaj od tega pripravimo sami. Specite kruh, orehovo potico, naredite pirhe, če tega še niste storili, naredite to za letošnjo veliko noč.

Prilagam nekaj receptov za tradicionalne velikonočne jedi, ki jih lahko pripravite sami doma. Upam, da vam bodo v veselje in užitek.

Pirhi

Kljub številnim tehnikam je najbolj tradicionalna metoda s čebulnimi olupki:

Potrebuje:

- ▶ 10 svetlih jajc
- ▶ olupke rdeče čebule
- ▶ vodo
- ▶ kis
- ▶ najlonke, rastline za okraševanje
- ▶ olje ali slanino

Priprava:

1. Olupke rdeče čebule dajte v lonec z vodo.
2. Zavrite vodo in olupke čebule kuhajte približno 30 minut.
3. Dodajte malo kisa, da bodo pirhi dobili lepšo barvo.
4. Jajca okrasimo z listki in cvetovi rastlin, ter jih zavijemo v raztegljive ženske nogavice.
5. Pustite, da se voda ohladi, nato dodajte pest svežih čebulnih olupkov in jajca. Če želimo, da se bodo pirhi lepše lupili, dodamo še žličko soli.
6. Vodo z okrašenimi jajci zavremo in počasi kuhamo 15 minut.
7. Pirhe pustite v vodi vsaj 2 uri ali dlje, če želite intenzivnejšo barvo.
8. Ko so pirhi obarvani po želji, jih vzemite iz vode in jih posušite, na koncu pa jih za sijaj premažite z oljem ali s slanino.

Velikonočna šunka v testu

Potrebujete:

- ▶ približno 1 kg težko kuhano šunko
- ▶ 0,5 kg pšenične moke
- ▶ 3 dcl mleka
- ▶ 60 g masla
- ▶ 20 g (polovica kocke) svežega kvasa
- ▶ 1 žličko sladkorja
- ▶ pol žličke soli
- ▶ 1 jajce za premaz

Priprava:

Moko presejemo v večjo skledo in na sredini naredimo jamico. V jamico nadrobimo kvas, potresemo s sladkorjem in zalijemo z 2 dcl mlačnega mleka. Pustimo stati 15 minut, da kvas vzhaja.

Moki dodamo sol in stopljeno maslo. Prilijemo preostalo mleko in vse skupaj zgnetemo v testo. Testo gnetemo vsaj 10 minut. Nato ga oblikujemo v kroglo in postavimo v pomokano skledo. Skledo pokrijemo s čisto kuhinjsko krpo in pustimo testo vzhajati 1 uro, da naraste na dvojno količino.

Vzhajano testo razvaljamo na pomokani površini, približno 1 centimeter na debelo. Manjši del testa odrežemo, saj ga bomo uporabili za okra-

sitev velikonočne šunke. Na sredino razvaljane-ga testa postavimo šunko in jo iz vseh strani zavijemo v testo. Robove testa dobro stisnemo skupaj. Šunko v testo postavimo na pekač, prekrit s peki papirjem, tako da so stiki testa na dnu. Testo večkrat prebodemo. Preostanek testa spletemo v manjšo kito in z njo okrasimo vrh šunke v testu. Testo po vrhu premažemo z razžvrkljanim jajcem.

Pekač s šunko v testu postavimo v pečico, ogre-to na 180 °C in pečemo 50 minut. Da se ne bi testo po vrhu preveč zapeklo, ga po potrebi pokrijemo z aluminijasto folijo ali peki papirjem.

Pečeno šunko v testu postavimo iz pečice ter jo prekrijemo s čisto kuhinjsko krpo in jo pustimo stati, da se nekoliko ohladi. Postrežete jo lahko toplo.

Orehova potica

Testo:

- ▶ 1/2 kg moke
- ▶ 0,25 l mleka
- ▶ 8 dag masla
- ▶ 8 dag sladkorja
- ▶ 1 vaniljev sladkor
- ▶ limonina lupina
- ▶ ščep soli
- ▶ 3 rumenjaki
- ▶ 1 žlica ruma
- ▶ 4 dag kvasa

Nadev:

- ▶ 1/2 kg mletih orehov
- ▶ 15 dag sladkorja
- ▶ 2 vaniljeva sladkorja

- ▶ 3 beljaki
- ▶ cimet
- ▶ Rum
- ▶ 0,25l mleka
- ▶ 15 dag rozin namočenih v rum

Priprava testa:

V skodelico nadrobimo kvas, mu primešamo malo sladkorja in toliko mlačnega mleka, da dobimo gosto tekočo zmes. Posujemo z malce moke in pustimo, da zmes naraste za enkratno količino.

Moko presejemo v skledo. Rumenjake razžvrkljamo in jim dodamo preostali sladkor, dišave in sol. V preostalem mlačnem mleku raztopimo maslo. Mešanico nato prilijemo k rumenjakom in dobro premešamo.

Moki najprej prilijemo vzhajan kvas in premešamo. Prilijemo jajčno mešanico in vse skupaj z leseno kuhalnico zmešamo v lepljivo testo. Z rokami ga na hitro zgnetemo v gladko kepo.

Posodo lahko pomokamo, nato pa vanjo položimo testo. Pokrijemo in pustimo, da vzhaja za enkratno količino.

Priprava nadeva:

Zmleta orehova jedrca prelijemo z vročim mlekom ter ohladimo. Zmesi primešamo vaniljin sladkor, sladkor, cimet, rum, omehčano maslo, in nazadnje še stepen sneg iz beljakov. Sneg je lahko narejen tudi iz beljakov in sladkorja. Nadev mora biti mazav, da se testo pri mazanju ne raztrga.

Z nadevom namažemo testo. Po namazanem nadevu potresemo rozine. Testo z nadevom tesno zvijemo v zvitek in ga položimo v okrogel potičnik, ki ga namastimo z maslom in potresemo z drobtinami. Konca zvitka se morata dobro stikati.

Potico v pekaču pustimo vzhajati eno uro. Potico po želji premažemo z mlekom, na več mes-

tih po površini prebodemo in pečemo na 170–180 °C vsaj 45 minut. Temperaturo in čas pečenja je treba prilagoditi glede na vrsto peči in velikost potice.

Ko je potica pečena, jo vzamemo iz pečice, pustimo še 15 minut v potičniku, nato jo stresemo iz potičnika na trdo podlago in pustimo, da se ohladi.

Recepti za pirhe, šunko v testu in orehovo potico, ki sem jih delila z vami, so le del bogate velikonočne tradicije, ki jo z ljubeznijo ohranjamo in predajamo iz roda v rod. Naj vam jedi popešajo praznične dni in dodajo toplino vašemu družinskemu krogu.

Velikonočna kokosova potica

V kulinaricnem kotičku na Spletni TV je članica društva iz Velenja pripravila velikonočno potico, ki je za ljubitelje potic ravno prav sočna, slastna in ne preveč sladka.

Testo:

- ▶ 900 g moke
- ▶ 75 g kakava
- ▶ 75 g kvas
- ▶ 150 g sladkorja
- ▶ 150 g maslo
- ▶ 5 rumenjakov
- ▶ 5 dl mleka
- ▶ sol

Nadev:

- ▶ 7,5 dcl sladke smetane
- ▶ 600 g kokosa
- ▶ 300 g sladkorja
- ▶ 2 vanilin sladkorja
- ▶ 5 jajc in 5 beljakov

Pripravo velikonočne kokosove potice si lahko ogledate na povezavi <https://spletnatv.si/zanimivo/kulinaricni-koticek-velikonocna-kokosova-potica>.

V spomin

Bogo (Bogomil) Jakopič (1932-2025), slavist, pedagog in surdopedagog, prvi urednik glasila Iz sveta tišine

Leta 1958 je končal študij slavistike na ljubljanski univerzi, leta 1966 pa študij surdopedagogike na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Po službovanju na osnovni šoli v Sodražici in Vodica nad Ljubljano je leta 1967 nastopil mesto slavista in surdopedagoga v ljubljanskem Zavodu za usposabljanje slušno in govorno motenih, kjer je svoje delovno obdobje leta 1997 tudi zaključil. Z objavljanjem pesmi in črtic je začel že v dijaških letih (gimnazijsko glasilo Mladi obrazi leta 1951), strokovne razprave in članke je objavljal že ob koncu študija slavistike 1957. Je

najproduktivnejši slovenski avtor samostojnih publikacij in strokovnih člankov s področja zgodovine skrbi za gluhe na Slovenskem in v svetu in širše surdopedagoške problematike pri učenju gluhih in naglušnih. Kot član redakcijskega odbora zvezne jugoslovanske revije Specialna škola in kasneje Defektološka teorija i praksa (1980-1986) je sodeloval s strokovnjaki nekdanje skupne države, zlasti z dr. Ljubomirjem Savičem, osrednjim jugoslovanskim surdopedagogom.

Njegovo delo na področju mentorstva in urednikovanja mladinskih glasil je bogato. V letih 1951-1952 je bil urednik naravoslovnega glasila Mladi naravoslovec, v letih 1960-1965 pa urednik šolskega glasila osnovne šole Sodražica Iz naše doline. Kar 30 let je bil mentor časopisa gluhe mladine Naš prijatelj.

Bil je prvi glavni urednik revije gluhih Iz sveta tišine v letih 1979-1983.

Je dobitnik številnih nagrad in priznanj, med katerimi so: plaketa Zveze gluhih in naglušnih Slovenije (1981, 1995), kipec Deklica s školjko (1990) ljubljanskega zavoda za gluho mladino, ter najvišje strokovno priznanje Zveze defektologov Slovenije, plaketa Antona Skale leta 1993.

Brezplačni tečaj slovenskega znakovnega jezika za osebe z izgubo sluha

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije organizira:

- ▶ Začetni tečaj slovenskega znakovnega jezika
- ▶ Nadaljevani tečaj slovenskega znakovnega jezika

Tečaji so namenjeni vsem tistim osebam z izgubo sluha, ki se želijo srečati s slovenskim znakovnim jezikom in s tem tudi s kulturo in načinom življenja gluhih oseb.

Na tečaje se lahko prijavite s prijavnico po pošti ali na e-naslov: hiša.zj@zveza-gns.si,
kjer lahko dobite tudi več informacij v zvezi z izvajanjem brezplačnih tečajev.

Prijavnica na brezplačni tečaj slovenskega znakovnega jezika za osebe z izgubo sluha

Prijavljam se na brezplačni **začetni / nadaljevalni** (ustrezno obkroži) tečaj slovenskega znakovnega jezika.

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Naslov:

Poštna številka in pošta:

Tel.:

E-naslov:

Tečaj SZJ želim obiskovati (kraj):

Status:

☐

gluh

☐

naglušen

☐

polžev vsadek

Kraj in datum:

Podpis uporabnika